משנה · מחברי זמננו · שערי תורת בבל · סדר נזיקין

שערי תורת בבל על משנה אבות

רבי זאב וולף רבינוביץ'

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

שערי תורת בבל על משנה אבות

רבי זאב וולף רבינוביץ'

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/שערי-תורת-בבל-על-משנה-אבות/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה ה 4
משנה ח 4
משנה יח 5
פרק ו 5
משנה א 5
משנה ג 6

פרק א

משנה ה

(פ"א מ"ה) **המרבה שיחה עם האשה גורם רעה לעצמו**.—פי' שבא לידי הרהורים רעים, ופעמים בא ע"י זה להוצאת ש"ז לבטלה, וכענין שאמרו בב"ב נז ב: "ועוצם עיניו מראות ברע ארחב"א זה שאין מסתכל בנשים בשעה שעומדות על הכביסה". ועוד בנדה יג ב: כל המביא עצמו לידי הרהור אין מכניסים אותו במחיצתו של הקב"ה כתיב הכא וירע בעיני ה' וכתיב התם לא יגורך רע.

משנה ח

(שם מ"ח) **וכשיהיו בעלי דינים עומדים לפניך יהיו בעיניך כרשעים וכו'**.—אבי מורי זללה"ה היה מספר מעשה שהיה בפני אביו זקנו ה"ר דוד ב"ר צבי הירש סגי נהור זצוק"ל אב"ד דק"ק מיר (ושם מ"כ כ"ח טבת תר"ג), שהיה דין ודברים בין השותפים הקבלנים ר' קופיל האלפרין מבריסק דליטא ור' משה מגדל ממזריטש שבמדינת פולוניא, שבאו לדין לפני ב"ד יפה פה בריסק, ואחרי אשר טענו בפניהם וראו שיש כאן כמה הכחשות וכפירות, ובעלי הדין שניהם קשים ולא נתרצו בפשרה, וא"א להשלים ביניהם, לכן סילקו עצמם מן הדין ושלחו אותם לד"ת אצל א"ז הנ"ל, אשר שמו נשמע למרחוק, כי חכמת ה' בקרבו לעשות משפט. והב"ד דבריסק כתבו לו, כי שלחו אליו למשפט את שני הגבירים הנ"ל. ושני האנשים נסעו למיר, ובאו שם ביום אחד בבקר בעת התפלה, ויאמרו להם כי הרב מתפלל עתה בביהמ"ד שלו, וילכו גם הם לביהמ"ד הנ"ל, ובבואם שם ויהמו כל הנמצאים בביהמ"ד לקראתם, כי שניהם היו נודעים לעשירים גדולים ומפורסמים בשם טוב. וילך השמש אל הרב ויספר גם לו, כי שני הגבירים הידועים באו בביהמ"ד. ויאמר לו הרב: הס כי לא להזכיר. והוא לא שעה אליהם ולא הביט אל מקומם, ורק עסק בתלמודו. וכאשר גמר את שיעורו הקבוע בא לביתו, ואחרי אשר טעם מעט הלך לחדר המשפט והזמין את הדיינים, ואת השמש שלח אחר הגבירים הנ"ל להתיצב לפני ב"ד. וכאשר באו שניהם בחדר המשפט גם אז לא הביט בפניהם, רק שאל אותם שיאמרו לו: מי מהם התובע. ויאמר לו ר' קופיל ז"ל: אני אני הוא התובע. אז צעק הרב בקול גדול וחזק: קופיל, עמוד והצע את תביעותיך וסדר את טענותיך בפני הב"ד. רק את האמת תהגה בלשונך, ואל תשקר בפנינו, כי המשפט לאלקים הוא, וחותמו אמת! וחרדה גדולה נפלה על כל העומדים שם, וביותר גדל הפחד והאימה על שני בעלי הדינין. והגביר ר' קופיל התחזק מעט והתחיל לסדר את טענותיו ברתת ובזיע, וכל עצמותיו

רועדות מיראה, ובדברים נכונים ואמיתיים סיפר לפניהם איך היו המעשים מתחילתם ועד סופם בלי שום עירוב של שקר. וכאשר סיים דבריו עמד הרב שנית ויזעק: משה, עמוד וענה על טענות בעל דינך! וגם זה סיפר מתוך אימה דברים כהוויתם, וקרובים לדברי בעל דינו, עד כי עין בעין ראו, שיכולים להשלים ביניהם בנקל. ואז צוה הרב את שניהם לצאת מחדר המשפט לחדר אחר. ואחרי שהרב והדיינים בדקו היטב את טענות בעלי הדינין מהחל ועד כלה, סדרו להם את הפסק. ושוב נקראו בעלי הדינין לחדר המשפט, ואמר להם כי כבר גמרו את הדין והפסק נחתם; אך הוא רוצה, ששניהם יקבלו בקניין כי יקיימו את הדין אשר יצא מלפניהם. והם קיבלו קניין ע"ז, ואז קרא לפניהם את גזר דינו. ושוב שאל אותם: אם בדעתם לקבל עליהם את הדין. והם ענו לו: נעשה ונקיים, ורק אז קרב הרב אליהם ופשט את ידו ונתנה לר' קופיל ואמר לו: "שלום עליכם, ר' קופיל", ושוב נתן את ידו לשני ואמר לו: "שלום עליכם, ר' משה", והזמין את שניהם לביתו לשתיית חמין, וכיבדם בפני העם כיאות לאנשים מכובדים כאלה.

משנה יח

(סוף פרק א') **על ג' דברים העולם עומד וכו' שנאמר אמת ומשפט שלום וכו'**.—ז"ל הירושלמי מגלה פ"ג ה"ז [עד ע"ב]: "תמן תנינן רשבג"א על ג' דברים העולם עומד על הדין ועל האמת ועל השלום ושלשתן דבר אחד הן נעשה הדין נעשה אמת נעשה השלום א"ר מנא ושלשתן בפסוק אחד אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם". ומזה מוכח שמה דאיתא לפנינו בנוסח המשנה "שנאמר אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם" אינו מעיקר לשון המשנה אלא נוסף בה ע"פ הירושלמי.

פרק ו

משנה א

מ"א **ברוך שבחר בהם ובמשנתם**.—נראה שהיה מנהdם בזמנם, שהרב המלמד בישיבה לתלמידים היה נותן שבח והודאה לה' לפני התחלת הלימוד, והיה אומר "ברוך שבחר בהם ובמשנתם". וכעין זה מצאנו בתנחומא סוף פר' ואתחנן "היה יהושע יושב ודורש בפני משה. א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן בשעה שאמר יהושע ברוך אשר בחר בצדיקים נטלו מסורת החכמה ממשה ונתנו ליהושע". ובתנחומא הוצ' בובר הנוסח "ברוך אשר בחר בצדיקים ובמשנתם". והיינו שר' יונתן היה מייחס ליהושע את מנהג ההודאה לפני הלימוד, אותו מנהג שהיה נוהג בימיו, כדרך בעלי אגדה. ועי' בספר

"והזהיר", שבכל פרשה כתב כמה שאלות, ואחר זה בראשית התשובות מתחיל "ברוך כך שנו חכמים".

משנה ג

(מ"ג בפירש"י) (**וכן בפי' המיוחס להרמב"ם, שהוא עצמו פירש"י**): **שמצאו אחיתופל לדוד שהיה יושב ועוסק יחידי בתורה וכו'**.—הדבר הראשון מקורו ממס' כלה רבתי פ"ח, אבל הדבר הב' נמצא שם בענין אחר (עי' מ"ש בסוכה נג א).